

THE CURRENT STATUS OF ART EDUCATION MANAGEMENT FOR LOWER-SECONDARY STUDENTS IN NGHE AN PROVINCE UNDER THE PLAN - DO - CHECK - ACT CYCLE

Le Vu Anh

Email: vule.lemoine@gmail.com

Nghe An College of Culture and Arts
No. 253 Phung Chi Kien,
Nghe An province, Vietnam

Received: 30/7/2025

Revised: 05/8/2025

Accepted: 10/9/2025

Published: 20/11/2025

Abstract: This study investigates the current status of art education management for lower-secondary school students in Nghe An province through the PDCA (Plan-Do-Check-Act) cycle. It focuses on the implementation of planning (Plan), execution (Do), evaluation (Check), and improvement (Act), aiming to assess the extent to which each stage of the PDCA cycle is applied in managing art education. Data were collected using questionnaires and in-depth interviews with administrators and teachers from 23 public lower-secondary schools, selected to represent different geographical regions and levels of educational and art education development in Nghe An province. The findings indicate that the management of art education for students remains at a moderate level across all stages of the PDCA cycle. The novelty of the research lies in applying the PDCA quality management model to art education, which helps identify specific limitations and propose practical recommendations as a foundation for improving the quality of art education at the lower-secondary level in Nghe An province, thereby contributing to the overall enhancement of educational quality in the region.

Keywords: *Art education, status of art education management, lower-secondary school, PDCA cycle, Nghe An province.*

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ GIÁO DỤC NGHỆ THUẬT CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ TỈNH NGHỆ AN THEO CHU TRÌNH PDCA

Lê Vũ Anh

Email: vule.lemoine@gmail.com

Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Nghệ An
253 Phùng Chí Kiên, tỉnh Nghệ An, Việt Nam

Nhận bài: 30/7/2025

Chỉnh sửa xong: 05/8/2025

Chấp nhận đăng: 10/9/2025

Xuất bản: 20/11/2025

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu thực trạng quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA, bao gồm các khía cạnh: Lập kế hoạch (Plan), triển khai thực hiện (Do), kiểm tra đánh giá (Check) và điều chỉnh cải tiến (Act), nhằm đánh giá mức độ thực hiện các giai đoạn của chu trình PDCA trong quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An. Kết quả khảo sát cán bộ quản lý và giáo viên tại 23 trường trung học cơ sở công lập đại diện cho các vùng địa lý, đồng thời phản ánh các mức độ phát triển giáo dục và giáo dục nghệ thuật tỉnh Nghệ An cho thấy thực trạng quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh đang ở mức trung bình trong tất cả các bước của chu trình PDCA. Nghiên cứu có điểm mới là vận dụng mô hình quản lý chất lượng PDCA vào lĩnh vực giáo dục nghệ thuật, qua đó xác định được những hạn chế cụ thể và đưa ra các khuyến nghị thiết thực làm cơ sở quan trọng để đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục nghệ thuật ở cấp Trung học cơ sở tỉnh Nghệ An, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trên địa bàn.

Từ khóa: *Giáo dục nghệ thuật, thực trạng quản lý giáo dục nghệ thuật, trung học cơ sở, chu trình PDCA, tỉnh Nghệ An.*

1. Đặt vấn đề

Giáo dục nghệ thuật giữ vai trò quan trọng trong sự phát triển toàn diện của học sinh. Theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, giáo dục nghệ thuật

được thực hiện thông qua nhiều môn học, mà cốt lõi là môn Âm nhạc và môn Mỹ thuật. Ở cấp Trung học cơ sở, các môn nghệ thuật là môn học bắt buộc,

được đổi mới theo hướng tăng cường thực hành, trải nghiệm và ứng dụng vào thực tiễn nhằm đáp ứng mục tiêu “giáo dục hài hòa về đức, trí, thể, mỹ cho học sinh” (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018). Tuy nhiên, là một lĩnh vực đặc thù nên giáo dục nghệ thuật cho học sinh không tránh khỏi những khó khăn, thách thức. Do đó, quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật trong nhà trường là một giải pháp then chốt để nâng cao chất lượng giáo dục nói chung và giáo dục nghệ thuật nói riêng.

Trên thế giới, đã có nhiều nghiên cứu về quản lý giáo dục nghệ thuật. Các nghiên cứu này nhấn mạnh vai trò của quản lý giáo dục nghệ thuật như là một yếu tố quan trọng giúp nâng cao chất lượng giáo dục nghệ thuật (Maaruf & Ezani, 2018); quản lý giáo dục nghệ thuật có những điểm đặc thù về người dạy, người học; về tính tích hợp của các môn học; về nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức dạy học; môi trường và điều kiện dạy học (Zimmerman, 1994); quản lý giáo dục nghệ thuật cần ưu tiên quản lý chất lượng giảng dạy các môn Nghệ thuật (Wang, 2022). Ở trong nước, có các nghiên cứu tiêu biểu của Phan Nhi và Nguyễn Trọng Hoàn đều khẳng định vai trò quan trọng của giáo dục nghệ thuật và quản lý giáo dục nghệ thuật (Phan Nhi, 2020; Nguyễn Trọng Hoàn, 2019). Tuy vậy, hiện nay chưa có nhiều nghiên cứu sâu về quản lý giáo dục nghệ thuật ở cấp Trung học cơ sở trong bối cảnh triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 tại Việt Nam nói chung và Nghệ An nói riêng.

Chu trình PDCA (Plan - Do - Check - Act), còn gọi là chu trình Deming, bao gồm bốn giai đoạn cơ bản: Lập kế hoạch (Plan) - Thực hiện (Do) - Kiểm tra (Check) - Điều chỉnh (Act). Đặc trưng của PDCA là cải tiến liên tục không ngừng: Sau mỗi chu kỳ triển khai, kết quả thu được được phân tích để rút kinh nghiệm và điều chỉnh cho chu kỳ tiếp theo (American Society for Quality, n.d.). Đây là một công cụ quản lý chất lượng nói chung và chất lượng giáo dục nói riêng. Nhiều nghiên cứu chỉ ra rằng, chu trình PDCA giúp liên tục tối ưu hóa chiến lược giảng dạy và nâng cao năng lực của người học trong lĩnh vực giáo dục nghệ thuật (Li Ninga & Chin Nyuk Sangb, 2024); Chu trình PDCA giúp tối ưu hóa chương trình đào tạo chuyên ngành nghệ thuật kỹ thuật số. Cụ thể, việc cải tiến liên tục theo PDCA “Nâng cao chất lượng giáo dục nhà trường” và hướng tới xây dựng môi trường giáo dục nghệ thuật hàng đầu cho sinh viên, giúp họ nổi bật trong công việc tương lai và đóng góp nhân lực chất lượng cho xã hội (Zhao Xuting, 2023); Trong lĩnh vực quản lý giáo dục nói chung, Fu & Liu (2022)

chứng minh PDCA thúc đẩy cải tiến liên tục nâng lực đội ngũ giáo viên, giúp nâng cao chất lượng quản lý và đào tạo giáo viên chuyên nghiệp. Với những đặc trưng nêu trên, chu trình PDCA rất thích hợp để vận dụng trong quản lý giáo dục nghệ thuật. Vì vậy, nghiên cứu thực trạng quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA là vấn đề có ý nghĩa thực tiễn, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trên địa bàn.

2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu: Tác giả sử dụng phương pháp nghiên cứu mô tả (khảo sát bằng bảng hỏi) kết hợp với phỏng vấn sâu để thu thập dữ liệu. Cụ thể, tác giả thiết kế 02 phiếu khảo sát dành cho hai nhóm đối tượng: Cán bộ quản lý (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng) và giáo viên. Nội dung các câu hỏi được xây dựng dựa trên các hoạt động quản lý giáo dục nghệ thuật theo chu trình PDCA, bao gồm các khía cạnh: Lập kế hoạch (Plan), triển khai thực hiện (Do), kiểm tra đánh giá (Check) và điều chỉnh cải tiến (Act). Bên cạnh khảo sát bằng phiếu hỏi, tác giả thực hiện phỏng vấn sâu 10 hiệu trưởng trường trung học cơ sở tại Nghệ An (kí hiệu từ HT1 đến HT10) xoay quanh các nội dung về năng lực quản lý và thực trạng tổ chức giáo dục nghệ thuật tại trường. Trước khi khảo sát, tác giả sử dụng hệ số Cronbach's alpha trong SPSS để kiểm định độ tin cậy và tính giá trị nội dung với kết quả tổng thể đạt trên 0,80, cho thấy các mục hỏi có độ nhất quán tốt. Các hiệu trưởng tham gia phỏng vấn được lựa chọn có chủ đích, là những người có ít nhất ba năm kinh nghiệm quản lý tại các trường trung học cơ sở, đại diện cho các vùng địa lý của tỉnh, đồng thời là các trường có điều kiện, mức độ phát triển giáo dục, giáo dục nghệ thuật khác nhau, nhằm thu thập ý kiến đa dạng và khách quan.

Khách thể khảo sát: Tác giả tiến hành khảo sát tổng cộng 1.537 cán bộ, giáo viên, trong đó có 77 cán bộ quản lý (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng) và 1.460 giáo viên các trường trung học cơ sở tỉnh Nghệ An. Trong số giáo viên này, có 46 giáo viên trực tiếp giảng dạy các môn Nghệ thuật (Âm nhạc và Mĩ thuật), chiếm 100% giáo viên nghệ thuật của các trường tham gia khảo sát và khoảng 3% tổng số giáo viên được khảo sát. Phần lớn đối tượng khảo sát có kinh nghiệm công tác từ 5-10 năm (33,7%) hoặc trên 10 năm (50,2%), với tỉ lệ giới tính nữ 55,7% và nam 44,3%.

Địa bàn khảo sát: Khảo sát được thực hiện tại 23 trường trung học cơ sở công lập thuộc tỉnh Nghệ An. Các trường được chọn đảm bảo đại diện cho ba vùng địa lý của tỉnh (miền núi, trung du, đồng bằng ven biển), đồng thời phản ánh các mức độ phát triển giáo

dục và điều kiện dành cho giáo dục nghệ thuật khác nhau (từ mức trung bình đến khá và tốt).

Thời gian khảo sát: Khảo sát được tiến hành trong năm học 2024-2025.

Phương pháp phân tích dữ liệu: Dữ liệu thu thập từ khảo sát được xử lý bằng các công cụ thống kê định lượng, sử dụng phần mềm Excel và SPSS phiên bản 21.0. Kỹ thuật phân tích thống kê mô tả được áp dụng, tập trung vào các tham số cơ bản là giá trị trung bình (Mean), độ lệch chuẩn (Standard Deviation - SD) nhằm mô tả và đánh giá thực trạng quản lý giáo dục nghệ thuật theo chu trình PDCA ở các trường trung học cơ sở.

Quy ước thang đo: Thang đo Likert được sử dụng để đánh giá 5 mức độ từ 1 đến 5, với khoảng cách giá trị giữa các mức là 0,8. Cụ thể: từ 1,00 đến 1,80: Không thực hiện/Không có kết quả; từ 1,81 đến 2,60: Ít thực hiện/Yếu; từ 2,61 đến 3,40: Thực hiện vừa phải/Trung bình; từ 3,41 đến 4,20: Thực hiện khá nhiều/Khá; từ 4,21 đến 5,00: Thường xuyên thực hiện/Tốt.

3. Kết quả nghiên cứu

Quản lý giáo dục nghệ thuật theo chu trình PDCA bao gồm 4 bước liên hoàn: Lập kế hoạch (Plan), Triển khai thực hiện (Do), Kiểm tra, đánh giá (Check) và Điều chỉnh, cải tiến (Act). Mỗi bước gồm các nội dung quản lý tương ứng, được sử dụng làm tiêu chí khảo sát thực trạng. Cụ thể, bước Lập kế hoạch gồm các tiêu chí: Xác định mục tiêu; lựa chọn hoạt động; dự kiến kết quả; thời gian thực hiện; điều kiện thực hiện. Bước Triển khai tập trung vào: Cách thức tổ chức, mô hình tổ chức, cơ chế tổ chức. Bước Kiểm tra, đánh giá gồm: Lập kế hoạch kiểm tra; xây dựng tiêu chí đánh giá; lựa chọn phương pháp đánh giá; tổ chức kiểm tra thường xuyên. Bước Điều chỉnh, cải tiến gồm: Quán triệt ý nghĩa cải tiến; chỉ ra hạn chế; lập kế hoạch cải tiến; thực hiện cải tiến; đánh giá sau cải tiến. Các nội dung lý luận này là cơ sở để thiết kế bảng hỏi và phân tích kết quả khảo sát theo từng thành tố PDCA.

3.1. Thực trạng lập kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA

Thực trạng lập kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA được đánh giá dựa trên các tiêu chí: Xác định mục tiêu của kế hoạch; lựa chọn các hoạt động chủ yếu; dự kiến kết quả cần đạt; dự kiến thời gian hoàn thành và điều kiện thực hiện kế hoạch. Kết quả khảo sát chi tiết được trình bày ở Bảng 1.

Bảng 1: Khảo sát mức độ thực hiện và kết quả đạt được của lập kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật

Tiêu chí	Thực hiện		Kết quả	
	Mean	SD	Mean	SD
Xác định mục tiêu của kế hoạch	3,39	0,41	3,36	0,43
Lựa chọn các hoạt động chủ yếu	3,34	0,45	3,24	0,46
Dự kiến kết quả cần đạt	3,24	0,46	3,11	0,47
Dự kiến thời gian hoàn thành	3,11	0,48	3,05	0,49
Điều kiện thực hiện	2,96	0,50	2,94	0,51
Total	3,20	0,46	3,14	0,47

Kết quả khảo sát ở Bảng 1 cho thấy, điểm trung bình cho các tiêu chí lập kế hoạch là $M=3,20$, ($SD=0,46$) và ở mức độ thực hiện là $M=3,14$, ($SD=0,47$), thuộc mức Trung bình. Như vậy, công tác lập kế hoạch tổ chức giáo dục nghệ thuật các trường trung học cơ sở tỉnh Nghệ An mới ở mức độ vừa phải. Trong đó, tiêu chí được đánh giá cao nhất là “Xác định mục tiêu của kế hoạch” ($M=3,39$ đối với thực hiện; $M=3,36$ đối với kết quả). Như HT1 chia sẻ, điều này có ý nghĩa: “Khi xây dựng kế hoạch giáo dục của nhà trường nói chung... công việc đầu tiên mà các chủ thể quản lý thường làm là xác định mục tiêu của kế hoạch; từ mục tiêu của kế hoạch mới triển khai các công việc tiếp theo. Vì thế, tiêu chí này được các đối tượng khảo sát đánh giá cao là có cơ sở”. Ngược lại, tiêu chí “Điều kiện thực hiện” ($M=2,96$ - thực hiện; $M=2,94$ - kết quả) đạt thấp nhất, phản ánh thực tế thiếu thốn trang thiết bị và điều kiện hỗ trợ giáo dục nghệ thuật. HT2 phân tích: “Mọi kế hoạch giáo dục đều phải có mục Điều kiện thực hiện nhưng không phải khi nào điều kiện thực hiện kế hoạch giáo dục cũng được đảm bảo, nhất là điều kiện đối với hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh (có trang thiết bị âm thanh, đàn, họa phẩm, phòng thực hành”. Như vậy, cả nhóm tiêu chí lập kế hoạch thuộc mức Trung bình ($M\approx 3,2$), không có tiêu chí nào đạt mức Khá cho thấy bước lập kế hoạch chưa thực sự linh hoạt và đầy đủ. Mặc dù mục tiêu kế hoạch được đặt ra khá rõ (HT1), nhưng nhiều trường gặp khó trong việc dự kiến đầy đủ điều kiện thực hiện (về nhân lực, vật lực, kinh phí). Đó là lý do “Điều kiện thực hiện” thường bị bỏ qua hoặc đánh giá thấp (theo HT2). Bên cạnh

đó, một số trường chưa lập được kế hoạch chi tiết quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật hoặc kế hoạch còn chung chung, thiếu tính đặc thù, một phần vì thiếu kinh nghiệm quản lý theo chu trình PDCA.

3.2. Thực trạng triển khai thực hiện kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA

Việc triển khai kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA được khảo sát qua ba tiêu chí: Triển khai cách thức tổ chức; Triển khai mô hình tổ chức; Triển khai cơ chế tổ chức hoạt động. Kết quả khảo sát các tiêu chí này được trình bày ở Bảng 2.

Kết quả ở Bảng 2 cho thấy điểm trung bình tổng thể của giai đoạn này là $M=3,23$, ($SD=0,48$) ở mức độ thực hiện và $M=3,05$, ($SD=0,49$) cho kết quả đạt được. Trong ba tiêu chí, “Triển khai cách thức tổ chức hoạt động giáo dục nghệ thuật” có giá trị cao nhất ($M= 3,34$ - thực hiện; $M= 3,24$ - kết quả). Theo HT4, dù chương trình giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở từ năm 2018 có nhiều đổi mới, “một số trường đã bước đầu sử dụng các cách thức, con đường khác nhau để giáo dục nghệ thuật cho học sinh. Ví dụ, tổ chức sự kiện văn nghệ, câu lạc bộ âm nhạc, mở các lớp nghệ thuật tăng cường tại trường”. Điều này cho thấy nỗ lực đa dạng hóa hình thức tổ chức giáo dục nghệ thuật. Ngược lại, tiêu chí “Triển khai cơ chế tổ chức” bị đánh giá thấp nhất ($M=3,11$ - thực hiện; $M=2,81$ - kết quả), phản ánh khó khăn trong xây dựng các cơ chế quản lý đặc thù cho giáo dục nghệ thuật. HT5 nhận xét: “Việc triển khai cơ chế tổ chức đang là một thách thức lớn đối với nhiều hiệu trưởng trung học cơ sở trong quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh”. Nhiều hiệu trưởng cho biết hiện nay các quy định tổ chức giáo dục nghệ thuật còn thiếu những quy chế riêng nên việc kiểm soát và hỗ trợ các hoạt động này chưa bài bản. Như vậy, ở mức Trung bình, giai đoạn triển

khai kế hoạch chưa đạt được sự phối hợp đồng bộ và cơ chế quản lý chuyên nghiệp.

Việc triển khai kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật (M tổng $\approx 3,2$), HT3 cho biết kết quả này “phản ánh khách quan thực trạng triển khai kế hoạch hoạt động giáo dục nghệ thuật ở các trường trung học cơ sở tỉnh Nghệ An hiện nay”. Cụ thể, một số hạn chế được chỉ ra: Thiếu sự kết nối giữa các hoạt động trải nghiệm nghệ thuật và các môn học khác trong chương trình; Thời lượng bị giới hạn trong tiết học chính khóa; Thiếu không gian sáng tạo cho học sinh. Điều này khiến hoạt động giáo dục nghệ thuật chưa phát huy tốt như mong đợi.

3.3. Thực trạng kiểm tra, đánh giá thực hiện kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA

Khảo sát thực trạng quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An ở bước Kiểm tra, đánh giá được thực hiện dựa trên các tiêu chí: Lập kế hoạch kiểm tra; xây dựng bộ tiêu chí đánh giá; lựa chọn phương pháp và hình thức đánh giá; tổ chức kiểm tra, đánh giá. Kết quả được trình bày ở Bảng 3.

Kết quả ở Bảng 3 cho thấy tổng điểm ở mức thấp hơn so với hai giai đoạn trước: $M=3,22$ ($SD=0,46$) về thực hiện và $M=3,08$ ($SD=0,48$) về kết quả. Điều đó nghĩa là kết quả đánh giá kế hoạch giáo dục nghệ thuật được thực hiện chưa cao. Theo HT6, “kết quả này phản ánh khách quan thực trạng đánh giá việc thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở”. Nhiều cán bộ quản lý và giáo viên cho biết hiện nay việc đánh giá giáo dục nghệ thuật mới dừng ở mức đơn giản (chấm điểm cuối kì, nhận xét tương đối chung) mà chưa chú trọng đánh giá phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh. Trong các tiêu chí khảo sát, “Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá” có kết quả thấp nhất ($M=2,96$ - thực hiện; $2,94$ - kết quả). HT7 giải thích: “Trong đánh giá

Bảng 2: Khảo sát mức độ thực hiện và kết quả đạt được của triển khai kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật

Tiêu chí	Thực hiện		Kết quả	
	Mean	SD	Mean	SD
Triển khai cách thức tổ chức hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,34	0,45	3,24	0,46
Triển khai mô hình tổ chức hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,24	0,46	3,11	0,47
Triển khai cơ chế tổ chức hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,11	0,47	2,81	0,52
Total	3,23	0,48	3,05	0,49

Bảng 3: Khảo sát mức độ thực hiện và kết quả đạt được của đánh giá thực hiện kế hoạch quản lý giáo dục nghệ thuật

Tiêu chí	Thực hiện		Kết quả	
	Mean	SD	Mean	SD
Lập kế hoạch kiểm tra hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,36	0,43	3,34	0,45
Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	2,96	0,50	2,94	0,51
Lựa chọn phương pháp, hình thức đánh giá hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh phù hợp với từng đối tượng, từng nội dung và từng hoạt động.	3,34	0,45	3,24	0,46
Tổ chức kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,11	0,47	2,81	0,52
Total	3,22	0,46	3,08	0,48

hoạt động giáo dục nghệ thuật, khó khăn nhất vẫn là xây dựng bộ tiêu chí để đánh giá”. Nhiều trường cho biết họ chưa có những khung chuẩn cụ thể cho từng hoạt động giáo dục nghệ thuật nên các đánh giá còn mang tính chủ quan. Các tiêu chí còn lại như lập kế hoạch kiểm tra hay lựa chọn phương pháp kiểm tra được làm tương đối đều ($M \approx 3,3$) nhưng cũng chưa tới mức cao (không tiêu chí nào đạt trên 3,4). Tổng thể, giai đoạn kiểm tra, đánh giá vẫn ở mức Trung bình, nhiều nhà quản lý và giáo viên nhận xét hoạt động kiểm tra, đánh giá giáo dục nghệ thuật còn bị hạn chế về công cụ và cách thức.

Theo HT6: “Giáo dục nghệ thuật cũng cần được đánh giá theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh” nhưng thực tế hiện nay đa số trường vẫn đánh giá theo hướng tổng kết kết quả cuối kì, thiếu bộ tiêu chí rõ ràng. Điều đó lí giải vì sao tiêu chí xây dựng bộ tiêu chí đánh giá bị cho điểm thấp nhất (HT7). Kết quả cho thấy, giáo viên gặp khó khăn

trong việc đánh giá yếu tố cảm thụ, sáng tạo của học sinh do thiếu công cụ và chuẩn mực đánh giá đối với các môn đặc thù.

3.4. Thực trạng điều chỉnh, cải tiến quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Nghệ An theo chu trình PDCA

Nghiên cứu khảo sát thực trạng Điều chỉnh, cải tiến thông qua các tiêu chí: Quán triệt ý nghĩa của cải tiến; chỉ ra hạn chế và lập kế hoạch cải tiến; tổ chức thực hiện cải tiến; đánh giá việc thực hiện cải tiến. Kết quả thu được trình bày ở Bảng 4.

Bảng 4 cho thấy, tất cả tiêu chí đều ở mức Trung bình (Tổng cộng: $M=3,10$ - thực hiện; $M=3,03$ - kết quả). Trong đó “Quán triệt để cán bộ quản lý, giáo viên nhận thức ý nghĩa quan trọng của việc điều chỉnh, cải tiến” là cao nhất ($M=3,34-3,24$), “Đánh giá việc thực hiện điều chỉnh, cải tiến” thấp nhất ($M=2,85-2,81$).

Bảng 4: Khảo sát mức độ thực hiện và kết quả đạt được của điều chỉnh, cải tiến quản lý giáo dục nghệ thuật

Tiêu chí	Thực hiện		Kết quả	
	Mean	SD	Mean	SD
Quán triệt để cán bộ quản lý, giáo viên, giáo viên nhận thức ý nghĩa quan trọng của việc điều chỉnh, cải tiến quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,34	0,45	3,24	0,46
Chỉ ra những hạn chế trong quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh cần khắc phục.	3,24	0,46	3,11	0,47
Lập kế hoạch điều chỉnh, cải tiến quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	3,11	0,48	3,05	0,49
Tổ chức thực hiện điều chỉnh, cải tiến quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	2,96	0,50	2,94	0,51
Đánh giá việc thực hiện điều chỉnh, cải tiến quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh.	2,85	0,51	2,81	0,52
Total	3,10	0,48	3,03	0,49

Kết quả chỉ ra giai đoạn điều chỉnh, cải tiến ít được chú trọng. HT8 nhận xét: “kết quả này phản ánh đúng thực trạng vừa triển khai, vừa điều chỉnh, cải tiến hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh, khi điều kiện giáo dục nội dung này còn thiếu các điều kiện đảm bảo về cơ sở vật chất, trang thiết bị, chất lượng đội ngũ”. Nói cách khác, do điều kiện thiếu thốn, các hoạt động cải tiến thường mang tính đối phó hoặc theo chỉ đạo trên, chứ chưa tạo được cơ chế phản hồi tự nhiên để cải tiến thường xuyên. HT9 cho biết: “Nhiều trường trung học cơ sở làm được việc quán triệt ý nghĩa quan trọng của việc điều chỉnh, cải tiến”, nên nhận thức cải tiến ở giáo viên, cán bộ quản lý được nâng cao. Tuy nhiên, tiêu chí “Đánh giá việc thực hiện điều chỉnh, cải tiến” bị đánh giá thấp nhất ($M=2,85$; $M=2,81$). Khi trao đổi về điều này, HT10 xác nhận rằng, trên thực tế: “Đánh giá việc thực hiện điều chỉnh, cải tiến hoạt động giáo dục nghệ thuật còn yếu, một số trường chưa thực hiện”. Theo HT10, đây là nội dung mới và khó, trong tương lai nhà trường cần tổ chức đánh giá thường xuyên để cải tiến chất lượng giáo dục nghệ thuật.

4. Thảo luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy tất cả giai đoạn của chu trình PDCA trong quản lý giáo dục nghệ thuật ở các trường trung học cơ sở tại Nghệ An đều chỉ đạt mức độ trung bình. Điều này phản ánh thực trạng hoạt động quản lý chưa được thực hiện một cách đồng bộ, hệ thống và liên tục. Phát hiện này tương đồng với tình hình chung ở một số quốc gia khác. Nghiên cứu tại Trung Quốc của Wang (2022) chỉ ra những hạn chế trong giáo dục nghệ thuật trung học cơ sở, như việc các trường chưa quan tâm đúng mức đến giáo dục nghệ thuật, đội ngũ giáo viên nghệ thuật còn thiếu và chất lượng giảng dạy cần cải thiện. Bên cạnh đó, các khó khăn trong việc đánh giá giáo dục nghệ thuật mà kết quả khảo sát đã chỉ ra (Ví dụ: Thiếu bộ tiêu chí đánh giá năng lực thẩm mỹ, khó đánh giá yếu tố sáng tạo của học sinh) đã

được ghi nhận trong nghiên cứu quốc tế. Chẳng hạn, Zimmerman (1994) nhấn mạnh giáo dục nghệ thuật có tính đặc thù cao, đòi hỏi phương pháp và tiêu chí đánh giá riêng phù hợp. Việc đa số các trường trung học cơ sở ở Nghệ An mới chỉ đánh giá học sinh bằng điểm số cuối kì và nhận xét chung chung cho thấy chưa có hệ thống đánh giá phát triển năng lực nghệ thuật bài bản.

Mặt khác, kết quả nghiên cứu tiếp tục khẳng định tầm quan trọng của quản lý trong việc nâng cao chất lượng giáo dục nghệ thuật, phù hợp với nhận định của Maaruf & Ezani (2018) rằng, quản lý hiệu quả là yếu tố then chốt giúp cải thiện chất lượng dạy và học nghệ thuật. Ở Nghệ An, mặc dù chu trình PDCA đã được áp dụng ở một mức độ nhất định, việc chưa thực hiện tốt các bước, đặc biệt là giai đoạn “Act” (điều chỉnh, cải tiến) cho thấy vòng lặp PDCA đang bị ngắt quãng, cần được lưu ý hơn. Nghiên cứu của Li & Sang (2024) chỉ ra rằng, việc áp dụng chặt chẽ chu trình PDCA trong giáo dục nghệ thuật có thể nâng cao năng lực sáng tạo của học sinh và tạo ra văn hóa cải tiến liên tục. Do đó, nếu các trường tăng cường thực hiện đầy đủ chu trình PDCA (chú trọng khâu kiểm tra, phản hồi và cải tiến) thì chất lượng giáo dục nghệ thuật sẽ được cải thiện đáng kể trong tương lai.

Một điểm đáng lưu ý là khi so sánh mức độ thực hiện và kết quả chung các bước của chu trình PDCA với kết quả khảo sát 46 giáo viên giảng dạy các môn Nghệ thuật cho thấy xu hướng đánh giá của nhóm này thấp hơn ở tất cả các giai đoạn PDCA (xem Bảng 5). Cụ thể, điểm trung bình mức độ thực hiện do nhóm giáo viên Nghệ thuật đánh giá chỉ đạt $M = 3,1$, thấp hơn so với mức trung bình của toàn bộ mẫu ($M = 3,19$). Tương tự, đánh giá về kết quả cũng thấp hơn, đặc biệt ở giai đoạn Kiểm tra, đánh giá (Check) và Điều chỉnh, cải tiến (Act) ($M = 2,9$ so với mức chung là 3,10). Điều này phản ánh cái nhìn sát thực tế của người dạy, từ đó gợi ý công tác quản lý nên tạo

Bảng 5: So sánh đánh giá của nhóm giáo viên Nghệ thuật với trung bình chung các bước theo chu trình PDCA

Các bước theo chu trình PDCA	Thực hiện		Kết quả	
	Giáo viên (chung)	Giáo viên Nghệ thuật	Giáo viên (chung)	Giáo viên (Nghệ thuật)
Lập kế hoạch (Plan)	3,20	3,10	3,14	3,00
Triển khai (Do)	3,23	3,10	3,05	2,95
Kiểm tra, đánh giá (Chek)	3,22	3,10	3,08	2,90
Điều chỉnh, cải tiến (Act)	3,10	2,95	3,03	2,90
Total	3,19	3,10	3,10	2,94

cơ chế để thu thập ý kiến phản hồi thường xuyên từ giáo viên nghệ thuật để điều chỉnh chính sách và kế hoạch sát với nhu cầu thực tế.

Tóm lại, kết quả khảo sát phù hợp với xu hướng chung được ghi nhận trong các tài liệu quốc tế và trong nước: Giáo dục nghệ thuật ở bậc Phổ thông là hoạt động giáo dục rất đặc thù nhưng chưa được đầu tư thỏa đáng, công tác quản lý còn nhiều khó khăn, đồng thời khẳng định việc áp dụng các mô hình quản lý chất lượng như PDCA là hướng đi hiệu quả để cải thiện tình hình. Nghiên cứu này đóng góp dữ liệu thực tiễn quan trọng cho thấy rõ những khâu yếu trong quản lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở theo chu trình PDCA tại Nghệ An (như thiếu tiêu chí đánh giá, thiếu cơ chế cải tiến liên tục), qua đó nhấn mạnh nhu cầu đổi mới quản lý theo hướng liên tục cải tiến, dựa trên minh chứng. Những phát hiện này không chỉ có ý nghĩa đối với tỉnh Nghệ An mà còn cung cấp bài học tham khảo cho các địa phương khác có bối cảnh tương đồng.

5. Kết luận

Quản lý hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở theo chu trình PDCA là một nội dung quản lý then chốt giúp học sinh phát triển các phẩm chất, năng lực đã được hình thành và phát triển ở cấp Tiểu học. Đồng thời hoàn chỉnh tri thức và kỹ năng nền tảng, có những hiểu biết ban đầu về nghệ thuật và có ý thức hướng nghiệp để tiếp tục học lên trung học phổ thông, học nghề hoặc tham gia vào cuộc sống lao động. Kết quả khảo sát cho thấy, quản

lý giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở theo chu trình PDCA tại Nghệ An đang còn nhiều khó khăn, mức độ thực hiện có điểm trung bình các giai đoạn dao động khoảng 3,1-3,3/5. Những hạn chế chủ yếu được xác định bao gồm: Thiếu kế hoạch chi tiết và điều kiện đảm bảo cho hoạt động giáo dục nghệ thuật; chưa đa dạng hóa đầy đủ các hình thức tổ chức dạy học nghệ thuật; chưa có bộ tiêu chí và công cụ đánh giá năng lực nghệ thuật rõ ràng và chưa hình thành được quy trình cải tiến thường xuyên dựa trên kết quả đánh giá. Tuy phạm vi khảo sát mới chỉ giới hạn trong một tỉnh (Nghệ An) nên kết quả có thể chưa phản ánh hết bức tranh đa dạng của hoạt động giáo dục nghệ thuật cho học sinh trung học cơ sở nói chung nhưng nghiên cứu cũng gợi ý rằng, trong thời gian tới, các nhà trường cùng cơ quan quản lý giáo dục nên tập trung: nâng cao năng lực quản lý theo PDCA cho đội ngũ cán bộ; hoàn thiện hệ thống đánh giá và phản hồi trong giáo dục nghệ thuật; khuyến khích sự tham gia của giáo viên nghệ thuật trong quá trình ra quyết định; đảm bảo các điều kiện vật chất, chuyên môn cho hoạt động nghệ thuật. Các nghiên cứu tiếp theo có thể mở rộng khảo sát liên tỉnh cũng như thử nghiệm các mô hình, cơ chế phù hợp. Chỉ khi các giải pháp quản lý được thực hiện đồng bộ và bền vững, chất lượng giáo dục nghệ thuật ở cấp Trung học cơ sở mới được cải thiện rõ rệt, đáp ứng mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực thẩm mỹ cho học sinh trong bối cảnh giáo dục hiện đại.

Tài liệu tham khảo

- American Society for Quality. (n.d.). *Plan-do-check-act (PDCA) cycle*. In *Quality Resources*. Truy cập ngày 02 tháng 5 năm 2025 từ <https://asq.org/quality-resources/pdca-cycle>.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể*.
- Fu, J. & Liu, X. (2022). *Application Research of PDCA Cycle Theory in the Improvement of Professional Teachers' Competency in Higher Vocational Colleges*. *Advances in Vocational and Technical Education*, 4(4), 19-26.
- Li, Ning & Chin, Nyuk Sang. (2024). Research on Applying the Deming Cycle (PDCA) Management Method to Promote the Innovative Practical Ability of Art and Design Education Students. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*, 72(1).
- Maaruf, S. Z., & Ezani, K. (2018). Creating a public sculpture to enhance the experiential learning in visual arts education. *Sci. Int. (Lahore)*, 30(5), 711-715.
- Nguyễn Trọng Hoàn. (2019). Giáo dục nghệ thuật trong việc hình thành, phát triển phẩm chất và năng lực của học sinh. Truy cập ngày 12 tháng 6 năm 2025 từ <https://moet.gov.vn/giaoducquocdan/giao-duc-trung-hoc/Pages/default.aspx?ItemID=6135>.
- Phan Nhi. (2020). Quản lý giáo dục nghệ thuật tại Việt Nam và những bài học. Truy cập ngày 12 tháng 6 năm 2025 từ <https://vietnambusinessinsider.vn/quan-ly-giao-duc-nghe-thuat-tai-viet-nam-va-nhung-bai-hoc-a17148.html>.
- Wang, M. (2022). A management analysis of art education situation for middle school students in China. *Journal of Education and Learning*, 11(4), 138-144. <https://doi.org/10.5539/jel.v11n4p138>.
- Zhao, Xuting (2023). *The Improvement of Talent Cultivation Program for Digital Media Arts Majors in Vocational Undergraduate Colleges Based on the PDCA Model* (M.B.A. thesis, Siam University, Thailand).
- Zimmerman, E. (1994). Concerns of pre-service art teachers and those who prepare them to teach. *Art Education*, 47(5), 59-67.